

Załącznik nr 3

Wymierzanie korekt finansowych za naruszenia prawa zamówień publicznych związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE

1. Cel dokumentu

Celem niniejszego dokumentu jest ustalenie zasad wymierzania korekt finansowych za naruszenia przy udzielaniu zamówień publicznych, współfinansowanych ze środków funduszy UE w latach 2000 – 2006 oraz 2007 – 2013. Dokument ten został opracowany w oparciu o *Decyzję C (2013) 9527, w sprawie określenia i zatwierdzenia wytycznych w sprawie korekt finansowych nakładanych przez Komisję na wydatki finansowane przez Unię w ramach zarządzania dzielonego, w przypadku nieprzestrzegania przepisów dotyczących zamówień publicznych*¹.

Stanowi on:

- instrukcję postępowania przeznaczoną dla instytucji odpowiedzialnych za nakładanie korekt finansowych (tzn. Instytucji Zarządzających lub instytucji, do których oddelegowane zostały kompetencje w tym zakresie), wykorzystywaną w procesie obliczania wartości nieprawidłowości, korekt finansowych i wartości wydatków niekwalifikowalnych;
- dokument pomocniczy dla Instytucji Audytowej (instytucji właściwej ds. kontroli wrywkowej), który może być wykorzystywany w celu oszacowania poziomu błędów związanych z procedurami udzielania zamówień publicznych.

2. Stosowanie dokumentu

Dokument ma zastosowanie do korekt finansowych związanych z nieprawidłowościami wykrytymi po dacie 31 maja 2014 r.

3. Naruszenie zasad zamówień publicznych

Niniejszy dokument dotyczy kwestii naruszeń w stosowaniu prawa unijnego w dziedzinie zamówień publicznych lub przepisów *Ustawy z 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. Nr 907, ze zm.), zwanej dalej „Pzp”.

¹ COMMISSION DECISION of 19.12.2013 on the setting out and approval of the guidelines for determining financial corrections to be made by the Commission to expenditure financed by the Union under shared management, for non-compliance with the rules on public procurement C(2013) 9527 final.

Istotnym dla ustalenia zakresu naruszeń, do których stosuje się niniejszy dokument, jest ustalenie zakresu pojęcia „prawo unijne w dziedzinie zamówień publicznych”. Obejmuje ono przede wszystkim:

- **Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)**

Traktat ustanawia szereg fundamentalnych zasad leżących u podstaw Unii Europejskiej, które odnoszą się także do zamówień publicznych. W dziedzinie zamówień publicznych do najważniejszych spośród owych fundamentalnych zasad należą:

- zakaz dyskryminacji ze względu na przynależność państwową (art. 18 TFUE),
- swobodny przepływ towarów oraz zakaz ograniczeń ilościowych w przywozie i wywozie, oraz wszelkich środków o skutku równoważnym (art. 28 i n. TFUE),
- swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (art. 49 i n. TFUE),
- swoboda świadczenia usług (art. 56 i n. TFUE).

- **Dyrektywy UE dotyczące zamówień publicznych**

Obecnie obowiązującymi dyrektywami regulującymi rynek zamówień publicznych w Unii Europejskiej są²:

- *Dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi*³,
- *Dyrektywa 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych*⁴,
- *Dyrektywa Rady 89/665/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane,*

² Wraz z aktami wykonawczymi oraz zmieniającymi

³ Uchylona Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. (Termin implementacji dyrektywy do porządków prawnych państw członkowskich UE upływa 18 kwietnia 2016 r.)

⁴ Uchylona Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/WE z dnia 26 lutego 2014 r. (Termin implementacji dyrektywy do porządków prawnych państw członkowskich UE upływa 18 kwietnia 2016 r.)

- Dyrektywa Rady 92/13/EWG z dnia 25 lutego 1992 r. koordynująca przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne odnoszące się do stosowania przepisów wspólnotowych w procedurach zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji,
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE.

Jednocześnie należy podkreślić, że kontroli pod kątem zgodności z zasadami traktatowymi podlegają również zamówienia, do których nie mają zastosowania powyższe dyrektywy oraz zamówienia objęte nimi jedynie częściowo. Wskazówki dotyczące sposobu rozumienia zasad traktatowych odnośnie ww. zamówień należy rozumieć w świetle *Komunikatu Wyjaśniającego Komisji 2006/C 179/2 dotyczącego prawa wspólnotowego obowiązującego w dziedzinie udzielania zamówień, które nie są lub są jedynie częściowo objęte dyrektywami w sprawie zamówień publicznych.*

4. Wysokość korekt finansowych

Przy ustalaniu wysokości korekt finansowych za naruszenia przy stosowaniu prawa unijnego w dziedzinie zamówień publicznych lub stosowaniu przepisów Pzp należy brać pod uwagę, z jednej strony, rodzaj lub stopień naruszenia, z drugiej zaś skutki finansowe naruszenia dla wydatków ze środków funduszy UE.

Wysokość korekt finansowych powinna więc, co do zasady, odpowiadać wartości nieprawidłowości, którą zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 7 *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999*, jest jakiegokolwiek naruszenie przepisu prawa wspólnotowego wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które powoduje lub mogłoby spowodować szkodę w budżecie ogólnym Unii Europejskiej przez finansowanie nieuzasadnionego wydatku. Oznacza to zarazem brak obowiązku nakładania korekt finansowych za naruszenia, które mają wyłącznie charakter formalny i nie wywołują lub nie mogłyby wywołać żadnych skutków finansowych.

5. Metody ustalenia wysokości korekty

Ustalenie wysokości korekty może następować na dwa sposoby: przez zastosowanie **metody dyferencyjnej** lub **metody wskaźnikowej**. Są to określenia umowne, przyjęte na potrzeby niniejszego dokumentu.

a) Metoda dyferencyjna

W celu ustalenia istnienia oraz wielkości szkody z wykorzystaniem metody dyferencyjnej należy porównać wysokość rzeczywiście wydatkowanych (lub zakontraktowanych) środków na sfinansowanie zamówienia po zaistnieniu naruszenia ze stanem hipotetycznym, jaki by istniał, gdyby nie nastąpiło rozpatrywane naruszenie. Innymi słowy, należy uchwycić różnicę pomiędzy wysokością rzeczywistych wydatków ze środków funduszy UE po wystąpieniu naruszenia, a hipotetyczną wysokością takich wydatków w sytuacji, gdyby naruszenie nie miało miejsca.

Zasadą powinna być konkretyzacja wysokości korekt finansowych. Konkretyzacja ta ma polegać na ustaleniu wysokości szkody na podstawie analizy dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w tym w szczególności ofert złożonych przez wykonawców. Powyższa analiza winna mieć przede wszystkim na celu indywidualne oszacowanie rozmiaru szkody spowodowanej ujawnionym naruszeniem.

b) Metoda wskaźnikowa

W przypadku nieprawidłowości związanych z procedurami udzielania zamówień publicznych skutki finansowe określonego naruszenia często są pośrednie lub rozproszone, a zatem trudne do oszacowania. Dlatego w przypadkach, gdy obliczenie konkretnego rozmiaru szkody wywołanej naruszeniem jest trudne, czy wręcz niemożliwe, dla ustalenia wysokości korekty posłużyć się należy metodą wskaźnikową. Stosując tę metodę wysokość korekty oblicza się jako iloczyn wskaźnika procentowego nałożonej korekty, wskaźnika procentowego współfinansowania ze środków funduszy UE i wysokości faktycznych wydatków kwalifikowanych dla danego zamówienia, według wzoru:

$$W_k = W\% \times W_{kw} \times W_s$$

gdzie:

W_k – wysokość korekty finansowej;

W_{kw} – wysokość faktycznych wydatków kwalifikowanych dla danego zamówienia;

W_s – procentowa wysokość współfinansowania ze środków funduszy UE;

$W\%$ – wskaźnik procentowy nałożonej korekty.

Metodą określenia finansowego wymiaru nieprawidłowości jest pomniejszenie wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu lub kontraktu obciążonego nieprawidłowością o wartość procentową, wskazaną we właściwej tabeli, stanowiącej załącznik do niniejszego dokumentu. Pomniejszenie wydatków kwalifikowalnych skutkować powinno proporcjonalnym pomniejszeniem kwoty dofinansowania pochodzącego z funduszy UE. Otrzymana w wyniku przeprowadzenia powyższego działania kwota stanowi wartość korekty finansowej kompensującej domniemaną szkodę dla budżetu UE.

Użyty w powyższym wzorze wskaźnik procentowy nałożonej korekty wyraża abstrakcyjny i uśredniony stopień „szkodliwości” określonego typu naruszenia. Wskaźnik procentowy przyjmuje się w wysokości i na warunkach określonych w załączniku do niniejszego dokumentu. Zawarte w załączniku tabele zawierające kategorie nieprawidłowości oraz odpowiadające im wskaźniki procentowe służące obliczaniu wartości korekty finansowej są, na tyle na ile jest to możliwe, wyczerpujące. Jeżeli jednak stwierdzona nieprawidłowość nie została uwzględniona w tabeli właściwej dla danego zamówienia, należy przyjąć wskaźnik procentowy odpowiadający najbliższej rodzajowo kategorii naruszenia zawartej w tej tabeli.

Przedstawione w załączonych tabelach wskaźniki procentowe mogą być obniżane jedynie w przypadku wskazanych w tych tabelach kategorii, które w kolumnie *Uwagi* zawierają informację o możliwości stopniowania korekty w zależności od wagi nieprawidłowości. Wskaźniki procentowe nie mogą być obniżane w przypadku kategorii, dla których wskazano jedną stawkę procentową bez możliwości jej obniżania. Obniżenie korekty powinno być każdorazowo rozpatrywane indywidualnie w odniesieniu do konkretnego zamówienia, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności mogące mieć wpływ na naruszenie zasad konkurencyjności, przejrzystości, równego traktowania i niedyskryminacji. Do przesłanek, które nie powinny stanowić podstawy do obniżenia korekty należą przykładowo następujące okoliczności⁵:

- brak protestów/ odwołań wniesionych przez oferentów;
- liczba ofert/wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu złożonych w ramach danego postępowania;
- fakt, że zamawiający nie odrzucił żadnej oferty w wyniku oceny zgodności z danym wymogiem;
- żaden oferent nie został wykluczony i żadne oferty nie zostały odrzucone;
- wartość elementów zamówienia dotkniętych naruszeniem.

W przypadku zamówień, które nie są objęte lub są objęte jedynie częściowo dyrektywami należy wziąć pod uwagę transgraniczny charakter zamówienia, tj. rozważyć kwestię, czy dane zamówienie może stać

⁵ Ustalenie nr 12 Audytu Komisji Europejskiej przeprowadzonego w dniach 21-25 listopada 2011 r. misja nr 2011/PL/REGIO/J4/1038/1

się przedmiotem zainteresowania podmiotów mających siedzibę w innych państwach członkowskich. Podkreślenia wymaga, że zgodnie z opiniami wyrażanymi w raportach Komisji Europejskiej, poziom korekty nie może zostać obniżony w przypadku znaczącego naruszenia konkurencyjności. Ponadto przy analizowaniu wagi konkretnych nieprawidłowości należy brać pod uwagę dotychczasowe orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Korektę finansową w wysokości 100% można zastosować w najpoważniejszych przypadkach, kiedy nieprawidłowość działa na korzyść pewnych oferentów lub kandydatów albo kiedy nieprawidłowość ma związek z przypadkiem np. oszustwa stwierdzonego przez właściwy organ sądowy lub administracyjny.

Procentową wysokość kwoty współfinansowania ze środków funduszy UE określa się mając na uwadze rzeczywisty, a nie planowany, rozmiar środków wydatkowanych na sfinansowanie danego zamówienia. W przypadku wykrycia w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego dwóch lub większej ilości przypadków niezastosowania zasad zamówień publicznych, należy zastosować korektę finansową o największej wartości procentowej.

Ostateczna decyzja co do wysokości zastosowanego wskaźnika korekty należy do instytucji odpowiedzialnych za nakładanie korekt finansowych.

Załącznik

Wskaźniki procentowe do obliczenia wartości korekty finansowej za naruszenia przy udzielaniu zamówień publicznych, współfinansowanych ze środków funduszy UE

1. Wskaźnik procentowy W%, stosowany dla obliczenia wysokości korekty finansowej dla zamówień publicznych, które są w całości objęte dyrektywą 2004/18/WE lub 2004/17/WE, określa się według tabeli 1.
2. Wskaźnik procentowy W%, stosowany dla obliczenia wysokości korekty finansowej dla zamówień publicznych, które nie są objęte dyrektywą 2004/18/WE lub 2004/17/WE, lub są objęte nimi jedynie częściowo, określa się według tabeli 2.
3. Przez zamówienia, które są jedynie częściowo objęte dyrektywą 2004/18/WE lub 2004/17/WE rozumie się zamówienia na usługi wskazane w załączniku II B do dyrektywy 2004/18/WE oraz w załączniku XVII B do dyrektywy 2004/17/WE, opiewające na kwoty przekraczające wartości progowe, od których zastosowanie mają wymienione dyrektywy.
4. Przez zamówienia, które nie są objęte dyrektywą 2004/18/WE lub 2004/17/WE rozumie się zamówienia opiewające na kwoty nieprzekraczające wartości progowych, od których zastosowanie mają wymienione dyrektywy.
5. Objasnienie niektórych skrótów:
 - 1) UPUE – Urząd Publikacji Unii Europejskiej,
 - 2) BZP – Biuletyn Zamówień Publicznych,
 - 3) Pzp – Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013, Nr 907 ze zm.).
6. Poniższe tabele zostały opracowane wg. stanu prawnego obowiązującego na dzień 16 maja 2014 r.

Tabela 1.

Lp.	Kategoria nieprawidłowości	Kwalifikacja prawna oraz opis nieprawidłowości	W%	Uwagi
1.	Niedopełnienie obowiązku przekazania ogłoszenia o zamówieniu do UPUE	<p>1.Przetarg nieograniczony - Naruszenie art. 40 ust. 3 Pzp, poprzez niedopełnienie obowiązku przekazania ogłoszenia o zamówieniu UPUE, przy jednoczesnym niezamieszczeniu ogłoszenia o zamówieniu w BZP i niezapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia, które umożliwiłoby oferentom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem, tj. przykładowo na żaden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim. <p>2.Przetarg ograniczony - Naruszenie art. 40 ust. 3 w zw. z art. 48 Pzp, poprzez niedopełnienie obowiązku przekazania ogłoszenia o zamówieniu UPUE, przy jednoczesnym niezamieszczeniu ogłoszenia o zamówieniu w BZP i niezapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia, które umożliwiłoby oferentom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem, tj. przykładowo na żaden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim. <p>3.Negocjacje z ogłoszeniem - Naruszenie art. 40 ust. 3 w zw. z art. 56 ust. 1 Pzp, poprzez niedopełnienie obowiązku przekazania ogłoszenia o zamówieniu UPUE, przy jednoczesnym niezamieszczeniu ogłoszenia o zamówieniu w BZP i niezapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia, które umożliwiłoby oferentom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem tj. przykładowo na żaden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim. 	100%	

		<p>4. Dialog konkurencyjny - Naruszenie art. 40 ust. 3 w zw. z art. 60c ust. 1, poprzez niedopełnienie obowiązku przekazania ogłoszenia o zamówieniu UPUE, przy jednoczesnym niezamieszczeniu ogłoszenia o zamówieniu w BZP i niezapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia, które umożliwiłoby oferentom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem tj. przykładowo na żaden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim. <p>5. Punkty 1 – 4 stosuje się odpowiednio do wymienionych w tych punktach przypadków naruszeń powołanych przepisów w powiązaniu z naruszeniem art. 32 ust. 2 i 4, z zastrzeżeniem art. 6a Pzp, tj. poprzez podział zamówienia na części lub zaniżenie jego wartości, który powoduje że wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.</p> <p>6. Stosuje się odpowiednio do przypadków niezastosowania ustawy Pzp pomimo takiego obowiązku.</p>		
2.	Niedopełnienie obowiązku przekazania ogłoszenia o zamówieniu do UPUE, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia" ogłoszenia	<p>1. Przetarg nieograniczony - Naruszenie art. 40 ust. 3 Pzp, poprzez niedopełnienie obowiązku przekazania ogłoszenia o zamówieniu UPUE, przy jednoczesnym zamieszczeniu ogłoszenia o zamówieniu w BZP lub zapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia, które umożliwiłoby oferentom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem, tj. przykładowo przynajmniej na jeden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim. <p>2. Przetarg ograniczony - Naruszenie art. 40 ust. 3 w zw. z art. 48 Pzp, poprzez niedopełnienie obowiązku przekazania ogłoszenia o zamówieniu UPUE, przy jednoczesnym zamieszczeniu ogłoszenia o zamówieniu w BZP lub zapewnieniu odpowiedniego poziomu</p>	25%	

		<p>upublicznienia, które umożliwiłaby oferentom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem tj. przykładowo przynajmniej na jeden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim. <p>3.Negocjacje z ogłoszeniem - Naruszenie art. 40 ust. 3 w zw. z art. 56 Pzp, poprzez niedopełnienie obowiązku przekazania ogłoszenia o zamówieniu UPUe, przy jednoczesnym zamieszczeniu ogłoszenia o zamówieniu w BZP lub zapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia, które umożliwiłaby oferentom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem tj. przykładowo przynajmniej na jeden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim. <p>4.Dialog konkurencyjny - Naruszenie art. 40 ust. 3 w zw. z art. 60c ust. 1 Pzp, poprzez niedopełnienie obowiązku przekazania ogłoszenia o zamówieniu UPUe, przy jednoczesnym zamieszczeniu ogłoszenia o zamówieniu w BZP lub zapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia, które umożliwiłaby oferentom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem tj. przykładowo przynajmniej na jeden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim. <p>5.Punkty 1 – 4 stosuje się odpowiednio do wymienionych w tych punktach przypadków naruszeń powołanych przepisów w powiązaniu z naruszeniem art. 32 ust. 2 i 4, z zastrzeżeniem art. 6a Pzp, tj. poprzez podział zamówienia na części lub zaniżenie jego wartości, który powoduje że wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.</p>	
--	--	--	--

3.	Niedopełnienie obowiązku przekazania ogłoszenia o konkursie do UPUE	Naruszenie art. 115 ust. 4 Pzp, poprzez niedopełnienie obowiązku przekazania ogłoszenia o konkursie UPUE, przy jednoczesnym niezamieszczeniu ogłoszenia o konkursie w BZP i niezapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia, które umożliwiłoby uczestnikom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem, tj. przykładowo na żaden z poniższych sposobów: - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim.	100%	
4.	Niedopełnienie obowiązku przekazania ogłoszenia o konkursie do UPUE, przy jednoczesnym zapewnieniu „odpowiedniego poziomu upublicznienia” ogłoszenia	Naruszenie art. 115 ust. 4 Pzp, poprzez niedopełnienie obowiązku przekazania ogłoszenia o konkursie UPUE, przy jednoczesnym zamieszczeniu ogłoszenia o konkursie w BZP lub zapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia, które umożliwiłoby uczestnikom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem, tj. przykładowo przynajmniej na jeden z poniższych sposobów: - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim.	25%	
5.	Bezprawne udzielenie zamówienia w trybie negocjacji z ogłoszeniem	Naruszenie art. 55 ust. 1 Pzp, poprzez udzielenie zamówienia w trybie negocjacji z ogłoszeniem bez zachowania ustawowych przesłanek zastosowania tego trybu.	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
6.	Bezprawne udzielenie zamówienia w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa w trybie negocjacji bez ogłoszenia, dialogu konkurencyjnego lub zamówienia z wolnej ręki	Naruszenie art. 131h ust. 3, art. 131 ust. 5, lub art. 131 h ust. 6 Pzp, poprzez udzielenie zamówienia odpowiednio w trybie dialogu konkurencyjnego, negocjacji bez ogłoszenia lub zamówienia z wolnej ręki, bez zachowania ustawowych przesłanek zastosowania tych trybów.	100%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 25%, 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.

7.	Bezprawne udzielenie zamówienia w trybie negocjacji bez ogłoszenia lub zamówienia z wolnej ręki	Naruszenie art. 62 ust. 1 lub art. 67 ust. 1 Pzp, lub art. 134 ust. 5 i 6, lub art. 70 Pzp, poprzez udzielenie zamówienia odpowiednio w trybie negocjacji bez ogłoszenia lub zamówienia z wolnej ręki, lub zapytania o cenę bez zachowania ustawowych przesłanek zastosowania tych trybów, z zastrzeżeniem postanowień lp. 8 i lp. 9.	100%		Za podstawę obliczenia korekty przyjmuje się część środków funduszy UE przekazanych na sfinansowanie zamówień dodatkowych lub uzupełniających. Jeżeli wartość zamówień dodatkowych lub uzupełniających nie przekracza progów określonych w dyrektywach zastosowanie ma Tabela 2.
8.	Bezprawne udzielenie zamówień dodatkowych lub uzupełniających w trybie zamówienia z wolnej ręki	Naruszenie art. 67 ust. 1 pkt 5, 6 i 7 lub art. 134 ust. 6 pkt 3 i 4 Pzp, poprzez udzielenie bez zachowania ustawowych przesłanek udzielenia zamówień dodatkowych lub uzupełniających, z zastrzeżeniem lp. 9.	100%		
9.	Udzielenie w trybie zamówienia z wolnej ręki zamówień dodatkowych lub uzupełniających, których wartość przekracza 20% lub 50% wartości zamówienia realizowanego	<p>1. Naruszenie art. 67 ust. 1 pkt 5 i 6 Pzp, poprzez udzielenie zamówień dodatkowych lub uzupełniających o łącznej wartości przekraczającej 50% wartości zamówienia podstawowego (realizowanego) w odniesieniu do usług lub robót budowlanych z zachowaniem pozostałych ustawowych przesłanek stosowania trybu zamówienia z wolnej ręki.</p> <p>2. Naruszenie art. 67 ust. 1 pkt 7 Pzp, poprzez udzielenie zamówień dodatkowych lub uzupełniających o łącznej wartości przekraczającej 20% wartości zamówienia podstawowego (realizowanego) w odniesieniu do dostaw z zachowaniem pozostałych ustawowych przesłanek stosowania trybu zamówienia z wolnej ręki.</p> <p>3. Naruszenie art. 134 ust. 6 pkt 3 Pzp, poprzez udzielenie zamówień uzupełniających o łącznej wartości przekraczającej 50% wartości zamówienia podstawowego (realizowanego) w odniesieniu do robót budowlanych z zachowaniem pozostałych przesłanek stosowania trybu z wolnej ręki.</p> <p>4. Naruszenie art. 134 ust. 6 pkt 4 Pzp, poprzez udzielenie zamówień uzupełniających o łącznej wartości przekraczającej 50% wartości zamówienia podstawowego (realizowanego) w odniesieniu do dostaw z zachowaniem pozostałych przesłanek stosowania trybu z wolnej ręki.</p>	100%		Za podstawę obliczenia korekty przyjmuje się część środków funduszy UE przekazanych na sfinansowanie zamówień dodatkowych lub uzupełniających, która przekracza 20% lub 50% wartości zamówienia realizowanego.

10.	Konflikt interesów	Naruszenie art. 17 ust.1 lub ust. 2 Pzp, poprzez zaniechanie obowiązku wyłączenia z postępowania osób, wobec których istnieją wątpliwości co do ich bezstronności i obiektywizmu lub poprzez złożenie fałszywego oświadczenia o braku istnienia podstaw do wykluczenia.	100%	
11.	Brak pełnej informacji o warunkach udziału w postępowaniu oraz kryteriach oceny ofert	<p>1.Przetarg nieograniczony</p> <p>Naruszenie art. 41 pkt 7 i 9 , w zw. z art. 22 ust. 3 Pzp, poprzez brak zamieszczenia w ogłoszeniu o zamówieniu przekazanym UPUE informacji o warunkach udziału w postępowaniu oraz sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków, opisu kryteriów wyboru oferty wraz z podaniem ich znaczenia i sposobu oceny ofert i/ albo art. 36 ust. 1 pkt 5, 6 i 13 Pzp poprzez brak zamieszczenia w SIWZ informacji o warunkach udziału w postępowaniu oraz sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków, kryteriów oceny ofert i ich znaczenia, wykazu oświadczeń lub dokumentów, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełniania warunków udziału w postępowaniu.</p> <p>2.Przetarg ograniczony, negocjacje z ogłoszeniem i dialog konkurencyjny</p> <p>Naruszenie art. 48 ust. 2 pkt 6, 7 i 10 Pzp, poprzez brak zamieszczenia w ogłoszeniu o zamówieniu przekazanym UPUE informacji o warunkach udziału w postępowaniu wraz z podaniem ich znaczenia oraz sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków, kryteriów oceny ofert i ich znaczenia, oświadczeń lub dokumentów jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia warunków udziału w postępowaniu i/ albo art. 36 ust.1 pkt 13 Pzp, poprzez brak zamieszczenia w SIWZ opisu kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty, wraz z podaniem znaczenia tych kryteriów i sposobu oceny ofert.</p>	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10 % lub 5 % w zależności od wagi nieprawidłowości.
12.	Niewłaściwe stosowanie kryteriów oceny ofert	Naruszenie art. 91 ust. 1 Pzp, poprzez wybór oferty na podstawie innych kryteriów oceny ofert, niż określone w SIWZ.	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
13.	Niewłaściwe stosowanie kryteriów oceny ofert	Naruszenie art. 91 ust. 3 Pzp, poprzez stosowanie kryteriów oceny ofert dotyczących właściwości wykonawcy, w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej.	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.

14.	<p>Ustalenie krótszych niż ustawowe terminów składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu</p>	<p>1.Przetarg nieograniczony - Naruszenie art. 43 ust. 2 lub ust. 3 Pzp, poprzez ustalenie terminów składania ofert krótszych niż terminy ustawowe.</p> <p>2.Przetarg ograniczony – Naruszenie art. 49 ust. 2 lub ust. 3, art. 52 lub art.134 Pzp, poprzez ustalenie terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub terminów składania ofert krótszych niż terminy ustawowe.</p> <p>3.Negocjacje z ogłoszeniem – Naruszenie art. 49 w zw. z art. 56, lub art. 134 Pzp, poprzez ustalenie terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu krótszych niż terminy ustawowe.</p> <p>4.Dialog konkurencyjny – Naruszenie art. 49 w zw. z art. 60 c Pzp, poprzez ustalenie terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu krótszych niż terminy ustawowe.</p>	<p>25% 10% 5%</p>	<p>25% w przypadku gdy skrócenie terminu $\geq 50\%$ terminu ustawowego 10% w przypadku gdy skrócenie terminu $\geq 30\%$ terminu ustawowego 5% - w pozostałych przypadkach. (wysokość 5% korekty może zostać obniżona do poziomu minimalnie 2% w przypadku, gdy ze względu na wagę nieprawidłowości korekta 5% jest niewspółmierna).</p>
15.	<p>Ustalenie krótszych niż ustawowe terminów w przypadku wprowadzania istotnych zmian treści ogłoszenia o zamówieniu</p>	<p>Naruszenie art. 12 a lub 134 ust.3a Pzp polegające na uchybieniu terminom określonym w tych przepisach, w przypadku zmiany istotnych elementów ogłoszenia.</p>	<p>25% 10% 5%</p>	<p>25% w przypadku gdy skrócenie terminu $\geq 50\%$ terminu ustawowego 10% w przypadku gdy skrócenie terminu $\geq 30\%$ terminu ustawowego 5% - w pozostałych przypadkach (wysokość 5% korekty może zostać obniżona do poziomu minimalnie 2% w przypadku, gdy ze względu na wagę nieprawidłowości korekta 5% jest niewspółmierna).</p>
16	<p>Niedozwolona modyfikacja treści SIWZ</p>	<p>Naruszenie art. 38 ust. 4, 4a, 4b Pzp, poprzez modyfikację treści SIWZ po upływie terminu składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo przed upływem terminu składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu bez wymaganej zmiany ogłoszenia; z zastrzeżeniem lp. 17.</p>	<p>25%</p>	<p>Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.</p>

17.	Niedozwolona modyfikacja treści SIWZ	Naruszenie art. 38 ust. 4a Pzp, poprzez modyfikację treści SIWZ w zakresie zmiany terminów bez wymaganej zmiany ogłoszenia.	10%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 5 % w zależności od wagi nieprawidłowości.
18.	Niedopełnienie obowiązków związanych z udostępnianiem SIWZ	<p>1. Naruszenie art. 42 ust. 1 Pzp poprzez nieudostępnienie SIWZ na stronie internetowej od dnia zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu do upływu terminu składania ofert.</p> <p>2. Naruszenie art. 51 ust. 4, art. 57 ust. 5, art. 60e ust. 3, art. 64 ust. 3 Pzp poprzez nieprzekazanie wykonawcom SIWZ wraz z zaproszeniem do składania ofert.</p>	<p>25% 10% 5%</p>	<p>25% w przypadku, gdy czas na zapoznanie się wykonawcy z dokumentacją został skrócony do mniej niż 50% terminu przewidzianego ustawą na składanie ofert.</p> <p>10% w przypadku, gdy czas na zapoznanie się z dokumentacją został skrócony do mniej niż 60% terminu przewidzianego ustawą na składanie ofert.</p> <p>5% w przypadku, gdy czas na zapoznanie się z dokumentacją został skrócony do mniej niż 80% terminu przewidzianego ustawą na składanie ofert.</p> <p>W przypadku opisanym w pkt. 2. korekty nie nakłada się, gdy zamawiający udostępnił SIWZ na stronie internetowej informując o tym wykonawców w momencie zaproszenia do składania ofert lub/i w ogłoszeniu o zamówieniu.</p>

19.	Określenie dyskryminacyjnych warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów oceny ofert	<p>1. Naruszenie art. 7 ust. 1, w zw. z art. 22 ust. 4 Pzp, poprzez dokonanie opisu sposobu oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję oraz nie zapewnia równego traktowania wykonawców.</p> <p>2. Naruszenie art. 7 ust. 1, w zw. z art. 91 ust. 2 Pzp, poprzez określenie kryteriów oceny ofert w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję oraz nie zapewnia równego traktowania wykonawców.</p>	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
20.	Nieprawidłowości w zakresie oświadczeń i dokumentów wymaganych od wykonawców	Naruszenie art. 25 ust. 1 Pzp, poprzez żądanie od wykonawców oświadczeń lub dokumentów, które nie są niezbędne do przeprowadzenia postępowania.	5%	
21.	Dyskryminacyjny opis przedmiotu zamówienia	<p>1. Naruszenie art. 29 ust. 2 Pzp, poprzez opisanie przedmiotu zamówienia w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję.</p> <p>2. Naruszenie art. 29 ust. 3 Pzp, poprzez opisanie przedmiotu zamówienia przez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia bez zachowania przesłanek określonych w tym przepisie.</p> <p>3. Naruszenie art. 30 ust. 2, 3 i 4 Pzp, poprzez opisanie przedmiotu zamówienia za pomocą norm, aprobat, specyfikacji technicznych i systemów odniesienia bez dopuszczenia rozwiązań równoważnych lub z naruszeniem ustawowej kolejności.</p>	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
22.	Niejednoznaczny opis przedmiotu zamówienia	Naruszenie art. 29 ust. 1 Pzp, poprzez opisanie przedmiotu zamówienia w sposób niejednoznaczny i niewyczerpujący, za pomocą niedostatecznie dokładnych i niezrozumiałych określeń, nieuwzględniających wszystkich wymagań i okoliczności mogących mieć wpływ na sporządzenie oferty.	10%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.

23.	Ograniczenie kręgu potencjalnych wykonawców	1.Przetarg ograniczony, negocjacje z ogłoszeniem, dialog konkurencyjny – Naruszenie art. 51 ust. 1 z zastrzeżeniem art. 51 ust. 3, art. 57 ust. 2 z zastrzeżeniem art. 57 ust. 4 i art. 60 d ust. 2 z zastrzeżeniem art. 60 d ust. 4 Pzp, poprzez zaproszenie do składania ofert mniejszej liczby wykonawców niż minimalna liczba przewidziana w ustawie. 2.Negocjacje bez ogłoszenia – Naruszenie art. 63 ust. 3 Pzp, poprzez zaproszenie do negocjacji mniejszej liczby wykonawców, niż minimalna liczba przewidziana w ustawie.	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
24.	Ograniczenie kręgu potencjalnych wykonawców	Naruszenie art. 106 ust.1 oraz art. 108 ust. 1 Pzp, poprzez uniemożliwienie składania ofert orientacyjnych wykonawcom niedopuszczonym dotychczas do udziału w dynamicznym systemie zakupów lub uniemożliwienie wykonawcom dopuszczonym do udziału w dynamicznym systemie zakupów złożenia ofert w postępowaniu o udzielenie zamówienia prowadzonym w ramach tego systemu.	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
25.	Prowadzenie negocjacji dotyczących treści oferty	Naruszenie art. 87 Pzp, poprzez dokonywanie w toku badania i oceny ofert istotnych zmian w treści oferty oraz zmian wymagań zawartych w SIWZ w drodze negocjacji między zamawiającym a wykonawcą.	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
26.	Niedozwolona zmiana postanowień zawartej umowy	Naruszenie art. 144 ust. 1 Pzp, poprzez dokonanie istotnej zmiany umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub SIWZ oraz określił warunki takiej zmiany; z zastrzeżeniem postanowień lp. 27.	25%+100%	25% - wartości ostatecznego zakresu świadczenia. 100% wartości dodatkowej zamówienia wynikającej z istotnej zmiany umowy.
27.	Niedozwolona zmiana postanowień zawartej umowy	Naruszenie art. 144 ust. 1 Pzp, poprzez zmianę umowy polegającą na zmniejszeniu zakresu świadczenia wykonawcy w stosunku do zobowiązania zawartego w ofercie.	25%+100%	25% - wartości ostatecznego zakresu świadczenia. 100% - wartości zmniejszenia zakresu świadczenia.

28.	Naruszenia w zakresie wyboru najkorzystniejszej oferty	Naruszenie art. 89 Pzp, poprzez odrzucenie najkorzystniejszej oferty z przyczyn innych niż określone w tym przepisie lub poprzez wybór jako najkorzystniejszej oferty podlegającej odrzuceniu; z zastrzeżeniem postanowień p. 29.	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
29.	Naruszenia w zakresie wyboru najkorzystniejszej oferty	Naruszenie art. 89 i art. 90 Pzp, poprzez odrzucenie oferty jako zawierającej rażąco niską cenę bez zwrócenia się do wykonawcy o udzielenie w określonym terminie wyjaśnień dotyczących elementów oferty mających wpływ na wysokość ceny.	25%	
30.	Naruszenia w zakresie wyboru najkorzystniejszej oferty	Naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 Pzp, poprzez wykluczenie wykonawcy, który złożył najkorzystniejszą ofertę, z przyczyn innych niż określone w tych przepisach, w tym poprzez zaniechanie wezwania do uzupełnienia/wyjaśnienia dokumentów (art. 26 ust. 3 i 4 Pzp) lub wybór jako najkorzystniejszej oferty wykonawcy podlegającego wykluczeniu.	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
31.	Naruszenia w zakresie dokumentowania postępowania	Naruszenie art. 96 lub 97 Pzp, poprzez dokumentowanie postępowania w sposób uniemożliwiający zapewnienie właściwej ścieżki audytu.	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
32.	Zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego przed upływem terminu na wniesienie lub rozpatrzenie odwołania	1. Naruszenie art. 94 ust. 1 Pzp, poprzez zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego w terminie krótszym, niż określony w ww. artykule, z zastrzeżeniem art. 94 ust. 2 Pzp. 2. Naruszenie art. 183 ust. 1 Pzp, poprzez zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego przed ogłoszeniem przez Krajową Izbę Odwoławczą wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie.	5%	
33.	Brak zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty	Naruszenie art. 92 ust. 1 pkt 1 Pzp, poprzez niezawiadomienie wykonawców o wyborze najkorzystniejszej oferty.	5%	

Tabela 2.

Lp.	Kategoria nieprawidłowości	Kwalifikacja prawna oraz opis nieprawidłowości	W%	Uwagi
1.	Niedopełnienie obowiązku zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w BZP	<p>1.Przetarg nieograniczony - Naruszenie art. 40 ust. 2 Pzp, poprzez niedopełnienie obowiązku zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w BZP, przy jednoczesnym niezapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia, które umożliwiłoby oferentom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem, tj. przykładowo na żaden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim. <p>2.Przetarg ograniczony - Naruszenie art. 40 ust. 2 w zw. z art. 48 Pzp, poprzez niedopełnienie obowiązku zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w BZP, przy jednoczesnym niezapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia, które umożliwiłoby oferentom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem, tj. przykładowo na żaden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim. <p>3.Negocjacje z ogłoszeniem - Naruszenie art. 40 ust. 2 w zw. z art. 56 ust. 1 Pzp, poprzez niedopełnienie obowiązku zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w BZP, przy jednoczesnym niezapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia, które umożliwiłoby oferentom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem, tj. przykładowo na żaden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim. 	100%	

		<p>4.Dialog konkurencyjny - Naruszenie art. 40 ust. 2 w zw. art. 60c ust. 1 Pzp, poprzez niedopełnienie obowiązku zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w BZP, przy jednoczesnym niezapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia, które umożliwiłoby oferentom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem, tj. przykładowo na żaden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim. <p>5.Licytacja elektroniczna- Naruszenie art. 75 ust. 1 Pzp poprzez niedopełnienie obowiązku zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w BZP, przy jednoczesnym niezapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia, które umożliwiłoby oferentom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem, tj. przykładowo na żaden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim. <p>6.Stosuje się odpowiednio do przypadków niezastosowania ustawy Pzp pomimo takiego obowiązku.</p>		
2.	Niedopełnienie obowiązku przekazania ogłoszenia o zamówieniu do BZP, przy jednoczesnym zapewnieniu „odpowiedniego poziomu upublicznienia” ogłoszenia	<p>1.Przetarg nieograniczony - Naruszenie art. 40 ust. 2 Pzp, poprzez niedopełnienie obowiązku zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w BZP, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia, które umożliwiłoby oferentom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem, tj. przykładowo na jeden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim. 	25%	

		<p>2.Przetarg ograniczony - Naruszenie art. 40 ust. 2 w zw. z art. 48 Pzp, poprzez niedopełnienie obowiązku zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w BZP, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia, które umożliwiłoby oferentom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem, tj. przykładowo na jeden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim. <p>3.Negocjacje z ogłoszeniem - Naruszenie art. 40 ust. 2 w zw. z art. 56 ust. 1 Pzp, poprzez niedopełnienie obowiązku zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w BZP, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia, które umożliwiłoby oferentom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem, tj. przykładowo na jeden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim. <p>4.Dialog konkurencyjny - Naruszenie art. 40 ust. 2 w zw. art. 60c ust. 1 Pzp, poprzez niedopełnienie obowiązku zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w BZP, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia, które umożliwiłoby oferentom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem, tj. przykładowo na jeden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim. 		
--	--	--	--	--

		<p>5. Licytacja elektroniczna-</p> <p>Naruszenie art. 75 ust. 1 Pzp poprzez niedopełnienie obowiązku zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w BZP, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia, które umożliwiłoby oferentom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem, tj. przykładowo na jeden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim. 		
3.	Niedopełnienie obowiązku przekazania ogłoszenia o konkursie do BZP	<p>Naruszenie art. 115 ust. 3 Pzp, poprzez niedopełnienie obowiązku przekazania ogłoszenia o konkursie BZP, przy jednoczesnym niezapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia, które umożliwiłoby uczestnikom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem, tj. przykładowo na żaden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim. 	100%	
4.	Niedopełnienie obowiązku przekazania ogłoszenia o konkursie do BZP, przy jednoczesnym zapewnieniu „odpowiedniego poziomu upublicznienia” ogłoszenia	<p>Naruszenie art. 115 ust. 3 Pzp, poprzez niedopełnienie obowiązku przekazania ogłoszenia o konkursie BZP, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego poziomu upublicznienia, które umożliwiłoby uczestnikom z innych państw członkowskich zapoznanie się z ogłoszeniem, tj. przykładowo przynajmniej na jeden z poniższych sposobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na stronie internetowej zamawiającego, - na ogólnodostępnym portalu przeznaczonym do publikacji ogłoszeń o zamówieniach, - w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim. 	25%	

5.	Bezprawne udzielenie zamówienia w trybie negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki lub zapytania o cenę	Naruszenie art. 62 ust. 1, art. 67 ust. 1 lub art. 70 Pzp, poprzez udzielenie zamówienia odpowiednio w trybie negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki lub zapytania o cenę, bez zachowania ustawowych przesłanek zastosowania tych trybów.	100%	
6.	Bezprawne udzielenie zamówienia, którego przedmiotem są usługi o charakterze niepriorytetowym w trybie negocjacji bez ogłoszenia lub zamówienia z wolnej ręki	Naruszenie art. 5 ust. 1a Pzp, poprzez udzielenie zamówienia na usługi niepriorytetowe w trybie zamówienia z wolnej ręki lub negocjacji bez ogłoszenia, bez zachowania ustawowych przesłanek zastosowania tych trybów.	100 %	
7.	Bezprawne udzielenie zamówień dodatkowych lub uzupełniających	Naruszenie art. 67 ust. 1 pkt 5, 6 i 7 Pzp, poprzez udzielenie bez zachowania ustawowych przesłanek udzielenia zamówień dodatkowych lub uzupełniających, z zastrzeżeniem lp.8.	100%	Za podstawę obliczenia korekty przyjmuje się część środków funduszy UE przekazanych na sfinansowanie zamówień dodatkowych lub uzupełniających.
8.	Bezprawne udzielenie w trybie zamówienia z wolnej ręki zamówień dodatkowych lub uzupełniających, których wartość nie przekracza 20% lub 50% wartości zamówienia realizowanego	1.Naruszenie art. 67 ust. 1 pkt 5 i 6 Pzp, poprzez udzielenie zamówień dodatkowych lub uzupełniających bez zachowania ustawowych przesłanek stosowania trybu z wolnej ręki o łącznej wartości nieprzekraczającej 50% wartości zamówienia podstawowego (realizowanego). 2.Naruszenie art. 67 ust. 1 pkt 7 Pzp, poprzez udzielenie zamówień dodatkowych lub uzupełniających bez zachowania ustawowych przesłanek stosowania trybu z wolnej ręki o łącznej wartości nieprzekraczającej 20% wartości zamówienia podstawowego (realizowanego).	25%	Za podstawę obliczenia korekty przyjmuje się część środków funduszy UE przekazanych na sfinansowanie zamówień dodatkowych lub uzupełniających.

9	Udzielenie w trybie zamówienia z wolnej ręki zamówień dodatkowych lub uzupełniających, których wartość przekracza 20% lub 50% wartości zamówienia podstawowego.	<p>1. Naruszenie art. 67 ust. 1 pkt 5 i 6 Pzp, poprzez udzielenie zamówień dodatkowych lub uzupełniających o łącznej wartości przekraczającej 50% wartości zamówienia podstawowego (realizowanego) w odniesieniu do usług lub robót budowlanych z zachowaniem pozostałych ustawowych przesłanek stosowania trybu zamówienia z wolnej ręki.</p> <p>2. Naruszenie art. 67 ust. 1 pkt 7 Pzp poprzez udzielenie zamówień dodatkowych lub uzupełniających o łącznej wartości przekraczającej 20% wartości zamówienia podstawowego (realizowanego) w odniesieniu do dostaw z zachowaniem pozostałych ustawowych przesłanek stosowania trybu zamówienia z wolnej ręki.</p>	100%	Za podstawę obliczenia korekty przyjmuje się część środków funduszy UE przekazanych na sfinansowanie zamówień dodatkowych lub uzupełniających, która przekracza 20% lub 50% wartości zamówienia realizowanego.
10.	Konflikt interesów	Naruszenie art. 17 ust. 1 lub ust. 2 Pzp, poprzez zaniechanie obowiązku wyłączenia z postępowania osób, wobec których istnieją wątpliwości co do ich bezstronności i obiektywizmu lub poprzez złożenie fałszywego oświadczenia o braku istnienia podstaw do wykluczenia.	100%	
11.	Brak pełnej informacji o warunkach udziału w postępowaniu oraz kryteriach oceny ofert	<p>1. Przetarg nieograniczony</p> <p>Naruszenie art. 41 pkt 7 i 9, w zw. z art. 22 ust. 3 Pzp, poprzez brak w ogłoszeniu o zamówieniu w BZP informacji o warunkach udziału w postępowaniu oraz sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków; opisu kryteriów wyboru oferty wraz z podaniem ich znaczenia i opisu sposobu oceny ofert i/lub art. 36 ust. 1 pkt 5, 6 i 13 Pzp poprzez brak zamieszczenia w SIWZ informacji o warunkach udziału w postępowaniu oraz opisu sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków, kryteriów oceny ofert i ich znaczenia, wykazu oświadczeń lub dokumentów, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełniania warunków udziału w postępowaniu.</p> <p>2. Przetarg ograniczony, negocjacje z ogłoszeniem i dialog konkurencyjny</p> <p>Naruszenie art. 48 ust. 2 pkt 6, 7 i 10 Pzp, poprzez brak zamieszczenia w ogłoszeniu o zamówieniu w BZP informacji o warunkach udziału w postępowaniu wraz z podaniem ich znaczenia oraz opisu sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków, kryteriów oceny ofert i ich znaczenia, oświadczeń lub dokumentów jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia warunków udziału w postępowaniu i/lub art. 36 ust. 1 pkt 13 Pzp poprzez brak zamieszczenia w SIWZ opisu kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty, wraz z podaniem znaczenia tych kryteriów i sposobu oceny ofert.</p>	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.

12.	Określenie dyskryminacyjnych warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów oceny ofert	1.Naruszenie art. 7 ust. 1, w zw. z art. 22 ust. 4 Pzp, poprzez dokonanie opisu sposobu oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję oraz nie zapewnienia równego traktowania wykonawców. 2.Naruszenie art. 7 ust. 1, w zw. z art. 91 ust.2 Pzp, poprzez określenie kryteriów oceny ofert w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję oraz nie zapewnienia równego traktowania wykonawców.	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
13.	Niewłaściwe stosowanie kryteriów oceny ofert	Naruszenie art. 91 ust. 1 Pzp, poprzez wybór oferty na podstawie innych kryteriów oceny ofert, niż określone w SIWZ.	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
14.	Niewłaściwe stosowanie kryteriów oceny ofert	Naruszenie art. 91 ust. 3 Pzp, poprzez stosowanie kryteriów oceny ofert dotyczących właściwości wykonawcy, w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej.	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
15.	Ustalenie krótszych niż ustawowe terminów składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu	1.Przetarg nieograniczony - Naruszenie art. 43 ust.1 Pzp, poprzez ustalenie terminów składania ofert krótszych niż terminy ustawowe. 2.Przetarg ograniczony – Naruszenie art. 49 ust.1 lub art. 52 ust.1 Pzp, poprzez ustalenie terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub terminów składania ofert krótszych niż terminy ustawowe. 3.Negocjacje z ogłoszeniem – Naruszenie art. 49 ust.1 w zw. z art.56 ust. 2 Pzp, poprzez ustalenie terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu krótszych niż terminy ustawowe. 4.Dialog konkurencyjny – Naruszenie art. 49 ust.1 w zw. z art. 60 c Pzp, poprzez ustalenie terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu krótszych niż terminy ustawowe. 5.Licytacja elektroniczna – Naruszenie art. 76 ust. 1 Pzp, poprzez ustalenie terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w licytacji krótszych niż termin ustawowy.	25% 10% 5%	25% w przypadku gdy skrócenie terminu \geq 50% terminu ustawowego 10% w przypadku gdy skrócenie terminu \geq 30% terminu ustawowego 5% - w pozostałych przypadkach (wysokość 5% korekty może zostać obniżona do poziomu minimalnie 2% w przypadku, gdy ze względu na wagę nieprawidłowości korekta 5% jest niewspółmierna).

16.	Ustalenie zbyt krótkich terminów w przypadku wprowadzania istotnych zmian treści ogłoszenia o zamówieniu	Naruszenie art. 12 a Pzp polegające na ustaleniu terminów uniemożliwiających wprowadzenie odpowiednich zmian w ofertach lub wnioskach o dopuszczeniu do udziału w postępowaniu, w przypadku zmiany istotnych elementów ogłoszenia.	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości. (wysokość 5% korekty może zostać obniżona do poziomu minimalnie 2% w przypadku, gdy ze względu na wagę nieprawidłowości korekta 5% jest niewspółmierna).
17.	Niedozwolona modyfikacja treści SIWZ	Naruszenie art. 38 ust. 4, 4a, 4b Pzp, poprzez modyfikację treści SIWZ po upływie terminu składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo przed upływem terminu składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu bez wymaganej zmiany ogłoszenia: z zastrzeżeniem lp. 18.	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
18.	Niedozwolona modyfikacja treści SIWZ	Naruszenie art. 38 ust. 4a Pzp, poprzez modyfikację treści SIWZ w zakresie zmiany terminów bez wymaganej zmiany ogłoszenia.	10%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 5 % w zależności od wagi nieprawidłowości.

19.	Niedopełnienie obowiązków związanych z udostępnianiem SIWZ	<p>1. Naruszenie art. 42 ust. 1 Pzp, poprzez nieudostępnienie SIWZ na stronie internetowej od dnia zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu do upływu terminu składania ofert.</p> <p>2. Naruszenie art. 51 ust. 4, art. 57 ust. 5, art. 60e ust. 3, art. 64 ust. 3, art. 71 ust. 2 Pzp poprzez nieprzekazanie wykonawcom SIWZ wraz z zaproszeniem do składania ofert przy jednoczesnym nieudostępnieniu na stronie internetowej.</p>	<p>25% w przypadku, gdy czas na zapoznanie się wykonawcy z dokumentacją został skrócony do mniej niż 50% terminu przewidzianego ustawą na składanie ofert.</p> <p>10% w przypadku, gdy czas na zapoznanie się z dokumentacją został skrócony do mniej niż 60% terminu przewidzianego ustawą na składanie ofert.</p> <p>5% w przypadku, gdy czas na zapoznanie się z dokumentacją został skrócony do mniej niż 80% terminu przewidzianego ustawą na składanie ofert.</p> <p>W przypadku opisanym w pkt. 2. korekty nie nakłada się, gdy zamawiający udostępnił SIWZ na stronie internetowej informując o tym wykonawców w momencie zaproszenia do składania ofert lub/i w ogłoszeniu o zamówieniu.</p>	25% 10% 5%	
20.	Nieprawidłowości w zakresie oświadczeń i dokumentów wymaganych od wykonawców	Naruszenie art. 25 ust. 1 Pzp, poprzez żądanie od wykonawców oświadczeń lub dokumentów, które nie są niezbędne do przeprowadzenia postępowania.	5%		
21.	Dyskryminacyjny opis przedmiotu zamówienia	<p>1. Naruszenie art. 29 ust. 2 Pzp, poprzez opisanie przedmiotu zamówienia w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję.</p> <p>2. Naruszenie art. 29 ust. 3 Pzp, poprzez opisanie przedmiotu zamówienia przez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia bez zachowania przesłanek wymienionych w tym przepisie.</p> <p>3. Naruszenie art. 30 ust. 2, 3 i 4 Pzp, poprzez opisanie przedmiotu zamówienia za pomocą norm, aprobat, specyfikacji technicznych i systemów odniesienia bez dopuszczenia rozwiązań równoważnych lub z naruszeniem ustawowej kolejności.</p>	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.	

22.	Niejednoznaczny opis przedmiotu zamówienia	Naruszenie art. 29 ust. 1 Pzp, poprzez opisanie przedmiotu zamówienia w sposób niejednoznaczny i niewyczerpujący, za pomocą niedostatecznie dokładnych i niezrozumiałych określeń, nieuwzględniający wszystkich wymagań i okoliczności mogących mieć wpływ na sporządzenie oferty.	10%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
23.	Ograniczenie kręgu potencjalnych wykonawców	1. Przetarg ograniczony, negocjacje z ogłoszeniem, dialog konkurencyjny – Naruszenie art. 51 ust. 1 z zastrzeżeniem art. 51 ust. 3, art. 57 ust. 2 z zastrzeżeniem art. 57 ust. 4 i art. 60 d ust. 2 z zastrzeżeniem art. 60 d ust. 4 Pzp, poprzez zaproszenie do składania ofert mniejszej liczby wykonawców niż minimalna liczba przewidziana w ustawie. 2. Negocjacje bez ogłoszenia – Naruszenie art. 63 ust. 3 Pzp, poprzez zaproszenie do negocjacji mniejszej liczby wykonawców, niż minimalna liczba przewidziana w ustawie. 3. Zapytanie o cenę – Naruszenie art. 71 ust. 1 Pzp, poprzez zaproszenie do składania ofert mniejszej liczby wykonawców, niż minimalna liczba przewidziana w ustawie.	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
24.	Ograniczenie kręgu potencjalnych wykonawców	Naruszenie art. 106 ust. 1 oraz art. 108 ust. 1 Pzp, poprzez uniemożliwienie składania ofert orientacyjnych wykonawcom niedopuszczonym dotychczas do udziału w dynamicznym systemie zakupów lub uniemożliwienie wykonawcom dopuszczonym do udziału w dynamicznym systemie zakupów złożenia ofert w postępowaniu o udzielenie zamówienia prowadzonym w ramach tego systemu.	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
25.	Prowadzenie negocjacji dotyczących treści oferty	Naruszenie art. 87 Pzp, poprzez dokonywanie w toku badania i oceny ofert istotnych zmian w treści oferty oraz zmian wymagań zawartych w SIWZ w drodze negocjacji między zamawiającym a wykonawcą.	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
26.	Niedozwolona zmiana postanowień zawartej umowy	Naruszenie art. 144 ust. 1 Pzp, poprzez dokonanie istotnej zmiany umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub SIWZ oraz określił warunki takiej zmiany; z zastrzeżeniem postanowień lp. 27.	25%+100%	25% wartości ostatecznego zakresu świadczenia 100% wartości dodatkowej zamówienia wynikającej z istotnej zmiany umowy

27.	Niedozwolona zmiana postanowień zawartej umowy	Naruszenie art. 144 ust. 1 Pzp, poprzez zmianę umowy polegającą na zmniejszeniu zakresu świadczenia wykonawcy w stosunku do zobowiązania zawartego w ofercie.	25%+100%	25% - wartości ostatecznego zakresu świadczenia 100% - wartości zmniejszenia zakresu świadczenia
28.	Naruszenia w zakresie wyboru najkorzystniejszej oferty	Naruszenie art. 89 Pzp, poprzez odrzucenie najkorzystniejszej oferty z przyczyn innych niż określone w tym przepisie lub poprzez wybór jako najkorzystniejszej oferty podlegającej odrzuceniu; z zastrzeżeniem postanowień lp.29.	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
29.	Naruszenia w zakresie wyboru najkorzystniejszej oferty	Naruszenie art. 89 i art. 90 Pzp, poprzez odrzucenie oferty jako zawierającej rażąco niską cenę bez zwrócenia się do wykonawcy o udzielenie w określonym terminie wyjaśnień dotyczących elementów oferty mających wpływ na wysokość ceny.	25%	
30.	Naruszenia w zakresie wyboru najkorzystniejszej oferty	Naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 Pzp, poprzez wykluczenie wykonawcy, który złożył najkorzystniejszą ofertę, z przyczyn innych niż określone w tych przepisach, w tym poprzez zaniechanie wezwania do uzupełnienia/wyjaśnienia dokumentów (art. 26 ust. 3 i 4 Pzp) lub wybór jako najkorzystniejszej oferty wykonawcy podlegającego wykluczeniu.	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.
31.	Naruszenia w zakresie dokumentowania postępowania	Naruszenie art. 96 lub 97 Pzp, poprzez dokumentowanie postępowania w sposób uniemożliwiający zapewnienie właściwej ścieżki audytu.	25%	Wysokość korekty może zostać obniżona do 10% lub 5% w zależności od wagi nieprawidłowości.

32.	Zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego przed upływem terminu na wniesienie lub rozpatrzenie odwołania	<p>1. Naruszenie art. 94 ust. 1 Pzp, poprzez zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego w terminie krótszym, niż określony w ww. artykule, z zastrzeżeniem art. 94 ust. 2 Pzp.</p> <p>2. Naruszenie art. 183 ust. 1 Pzp, poprzez zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego przed ogłoszeniem przez Krajową Izbę Odwoławczą wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie.</p>	5%	
33.	Brak zawiadomienia o wyborze oferty	Naruszenie art. 92 ust. 1 Pzp, poprzez niezawiadomienie wykonawców o wyborze najkorzystniejszej oferty.	5%	